

Дневникъ

(стенографски)

на

XVII-то обикновено Народно събрание.

Четвърта извънредна сесия

45. заседание.

София, сръда, 12 мартъ 1919 година.

(Открито отъ подпрѣдседателя д-ръ И. Момчиловъ въ 3 ч. и 50 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)
Отъ 243 народни прѣдставители разписали сж се 179. Има
нужното число присѣдствующи.

Обявявамъ засѣданието за открито.

(По списъка отсѣдствувать г. г. народнитѣ прѣдстави-
тели: Мехмедъ Джелалъ Абединъ, Щерю Атанасовъ, Иванъ
Багаровъ, Димитъръ Благоевъ, Христо Божики, Алексан-
дъръ Величковъ, Йонко Веселиновъ, Илия Вълчевъ, Иванъ
Гешовъ, Димитъръ Джанкардашлийски, д-ръ Димитъръ
Димитровъ, Василь Димчевъ, Бешко Дуновъ, Младенъ
Златковъ, Сотиръ Календеровъ, Миле Каралеевъ, Илия Кар-
ратаневъ, Мехмедъ Кемалъ, Георги Кирковъ, Илия Кир-
ковъ, Величко Кознички, Василь Коларовъ, Иванъ Костовъ,
Ангелъ Кундалевъ, Димо Кьорчевъ, Дамянъ Лихарски, Гри-
горъ Маджунковъ, Стефанъ Манафовъ, Никола Марчевъ,
Начо Начевъ, Александъръ Недевъ, Димитъръ Недѣлковъ,
Адамъ Нейчевъ, Никола Ненчовъ, Константинъ Николовъ,
Мано Облаковъ, Петъръ Панайотовъ, Паскаль Паскалевъ,
Александъръ Пенчевъ, Еню Петковъ, Методи Петровъ, Ве-
недиктъ Поповъ, Димитъръ Поповъ, Стефанъ Поповъ,
Тотю Продановъ, д-ръ Еню Разпоповъ, д-ръ Василь Ра-
дославовъ, д-ръ Никола Сакаровъ, Георги Стоиловъ, д-ръ
Никола Стойчевъ, Пою Табаковъ, Якимъ Ушевъ, Исмаилъ
Хакъ бей, Никола Харлаковъ, Хашимъ бей, Ненко Храновъ,
Талаятъ х. Хюсеиновъ, Иванъ Цановъ, Коста Ципорановъ,
Панайотъ Чорбаджиевъ, Атанасъ Черневъ, Стоянъ Шива-
ровъ, х. Махмудъ Шукриевъ и Юрданъ Юрдановъ)

Съобщавамъ, че народниятъ прѣдставитель г. Хино Хри-
стовъ, по важни причини, е отсѣдствувалъ на 5, 6 и 7 т. м.
и моли да му се смѣтне това отсѣдствие като прѣкарано
въ отпускъ. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката.
Болшинство.

Народниятъ прѣдставитель г. Димитъръ Благоевъ, по
болезнени причини, моли да му се разрѣши 7-дневенъ от-
пускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката.
Болшинство.

Плѣвненскитъ народенъ прѣдставитель г. Бешко Ду-
новъ, по важни домашни причини, моли да му се даде
4 дена отпускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ
ржката. Болшинство.

Старозагорскитъ народенъ прѣдставитель г. Констан-
тинъ Апостоловъ въ заявлението си казва: „Понеже отъ
5 до 10 т. м. нѣмамъ възможность да присѣдствувамъ на
засѣдание въ Събранието по причина на болестъ, моля да
ми се смѣтатъ тѣзи дни като прѣкарани въ отпускъ“.
Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставитель г. Паскаль Паскалевъ, моли
да му се разрѣши 2 дена отпускъ, начиная отъ 13 того.
Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Бол-
шинство.

Народниятъ прѣдставитель г. Тодоръ Димчевъ казва
въ заявлението си: (Чете) „Отсѣдствувалъ съмъ отъ засѣ-
данията на Народното събрание отъ 24 февруарий до
11 мартъ включително по причина на болестъ, за което
прилагамъ медицинско свидѣтелство. Моля отсѣдствието
ми прѣзъ това врѣме да се счете като прѣкарано въ от-
пускъ“. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката.
Болшинство.

Народниятъ прѣдставитель г. Талаятъ х. Хюсеиновъ
моли за 10 дена отпускъ, начиная отъ 12 того. Които сж
съгласни, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставитель г. Никола Харлаковъ моли
да му се разрѣши 10 дена отпускъ. Които сж съгласни,
да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставитель г. Коста Ципорановъ, по-
ради болестъ въ сѣмейството му, моли да му се разрѣши
5 дена отпускъ. Които сж съгласни, да си вдигнатъ ржката.
Болшинство.

Народниятъ прѣдставитель г. Никола Марчевъ, по при-
чина на болестъ въ сѣмейството му, моли да му се раз-
рѣши 10 дена отпускъ, начиная отъ 7 мартъ. Които сж съ-
гласни, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Съобщавамъ на Народното събрание, че отъ Мини-
стерството на финанситѣ сж постѣпили два законопроекта
— законопроектъ за допълнителни свръхсѣтнни кредити
по бюджетитѣ за 1918 г. на сума 6.535.315 л. и законо-
проектъ за 6/12 отъ кредититѣ по бюджетитѣ за 1918 г.,
за първото полугодие на финансовата 1919/1920 г.

Отъ Министерството на земледѣлието и държавнитѣ
имоти е постѣпилъ законопроектъ за измѣнение на чл.
чл. 230 и 231 отъ закона за санитарно-ветеринарната служба
и полиция отъ 1906 г.

Тѣзи законопроекти ще бждатъ раздадени на г. г. на-
роднитѣ прѣдставители и поставени на дневенъ редъ.

Има ли нѣкой отъ г. г. министритѣ да отговаря на пи-
тания?

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Азъ искамъ да отговоря
на питането на народния прѣдставитель г. Занковъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г. министъ-
рътъ на финанситѣ ще отговори на питането на народния
прѣдставитель г. Занковъ.

Има думата г. Занковъ, да развие питането си.

Г. Занковъ: Г. г. народни прѣдставители! Прѣди единъ мѣсецъ депозирахъ въ бюрото на Камарата едно питане, съдържащо три точки. Първата точка е. „Извѣстно ли е на г. министра на финанситѣ, че г. министърътъ на правосъдието е освободилъ контрабандираната стока на търговеца Алкалай и какво е направилъ по този случай?“ Едва днесъ г. министърътъ на финанситѣ ще може да ми отговори. Касае се за слѣдната история.

Т. Петровъ: Г. министърътъ на финанситѣ освободи контрабандирани стоки, 3.000 литри бензинъ и петролъ, въ Видинъ.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля Ви се, г. Петровъ, нѣмате думата.

Г. Занковъ: Подполковникъ Ковачевъ, началникъ на техническото и фортификационно отдѣление при Инженерната инспекция, въ чието командване сж всички прѣвозни служби, включително автомобилитѣ и камионитѣ, отива за своята квартира, която се намира на ул. „Владайска“ № 9, и вижда прѣдъ своята врата воененъ автомобилъ. Влизайки къмъ вратата за вжтръ въ своята къща, вижда нѣкакви човали съ стока. Точно при вратата срѣща поручикъ Каролевъ, когото запитва, чия е тази стока. Поручикъ Каролевъ му отговаря смѣтно, че не знае, обаче въ това врѣме се показва ординарецътъ на подполковника, който казва, че тази стока е докарана съ автомобилъ. Подполковникътъ веднага се усмихва, и, понеже живѣе близо до III участъкъ, отива тамъ, взема двама стражари и тѣ прѣнасятъ човалитѣ, които сж били на брой 6, и единъ куфаръ, въ участъка. По пипането сж разбрали, че въ тѣзи човали има стока: макари, конци, хасета, бархети и пр. и пр. Попиталъ стражаря: „Може ли тая стока да остане тази нощъ въ участъка?“ — това биде въ 7 ч. вечерята на 3 януарий. — Стражарятъ казва: „Какъ така, тукъ е участъкъ, тукъ всичко може да се остави; ето, тукъ има и друга подобна стока“. Успокоенъ, подполковникътъ дава изрична заповѣдъ, че тази стока нѣма да се дава никому, докато не се направи на другия денъ нужното дознание отъ военнитѣ власти, понеже контрабандираната стока е донесена съ воененъ автомобилъ и съ него пътува единъ поручикъ, неговъ подвѣдомственъ. Отива си въ къщи. Къмъ 8 ч. сжщиятъ този технически поручикъ, Каролевъ, заедно съ майоръ Сакеларовъ, идватъ въ квартирата му и го молятъ да потули тази работа. Подполковникъ Ковачевъ ги изругава и изпъжда, като имъ казва: „Това не е ваша работа да се интересувате за стоки на нѣкакъвъ търговецъ“. Тѣ си отиватъ. На другия денъ, или прѣзъ нощта въ 4 ч., явява се на телефона г. министъръ Джидровъ и заповѣда на полицейския приставъ — стражарятъ е билъ тогава на телефона — да освободи стоката. Стражаритѣ се усмихватъ, да не би нѣкой другъ да се е явилъ на телефона. Тогава търсятъ чрѣзъ другъ телефонъ пакъ министра и когото вече втори пътъ се установява, че е дѣйствително министърътъ, че той имъ заповѣда, тѣ даватъ стоката на искателитѣ и стоката наново се качва на военния автомобилъ и си отива по прѣдназначение, за кждѣто е била закарана.

Х. Кабакчиевъ: Кждѣ?

Г. Занковъ: Това ще кажатъ, азъ не знамъ.

Х. Кабакчиевъ: Въ дома на Алкалай.

Г. Занковъ: Въ 6 или 7 ч. отива подполковникътъ, слѣдъ като е прѣпратилъ своя рапортъ за откритото, за намѣреното срѣщу двамата офицери. Генералъ Добревски, който е неговъ началникъ, поисква телефона на министра да се обясни по тоя въпросъ. Попитва министра: „Вѣрно ли е, че Вие сте дали заповѣдъ да се освободи тая стока?“ Той му казва: „Да, вѣрно е“. Почва едно прѣрекание между министъра и генерала, министърътъ му запрѣщава да му търси смѣтка и работата се свършва. Когато се е получилъ рапортътъ отъ подполковникъ Ковачева, началникътъ на инженернитѣ войски натоварилъ полковникъ Желѣзова, командиръ на техническия полкъ, да направи дознание. Всичката тая история, така както я разпъвамъ набързо, е била изнесена въ печата — въ в. „Воля“. Тамъ тя е описана, обаче цензурата е задраскала всичко онова, кждѣто се е споменавало името на министъръ Джидрова. Така че когато човѣкъ чете тази статия, не може да се установи, за какво се касае, и като се вземе коректурата на д-ръ Владиславъ Ковачевъ въ „Воля“, вече може да се разбере за какво се касае тая контрабанда и за кого. Статията е оза-

главена: „Министъръ Джидровъ и корупцията“. Въ нея Владиславъ Ковачевъ отправя нѣколко запитвания къмъ министъръ Джидрова; всичкото, обаче, е задраскано. Тамъ има много непристойни данни, изнесени по други случаи за министъръ Джидрова, обаче туй нѣщо цензурата старателно го е унищожила. И когато тая работа азъ я изнасямъ въ Народното събрание чрѣзъ моето питане, за да запитамъ г. министра на финанситѣ, знае ли този въпросъ, какво е направилъ по него, министъръ Джидровъ излиза съ друга една статия въ в. „Народъ“, кждѣто казва: „Около една клюка, подъ вола теле“. Дали е подъ вола теле, ще видимъ отъ слѣдствието, какво е могло да установи. Г. Джидровъ казва въ своята статия, че това било крадена стока. Тукъ не става дума за крадена стока, а става дума за контрабандирана стока, заловена съ воененъ автомобилъ, закарана въ участъка отъ единъ подполковникъ, който е приятелъ на министъръ Джидрова — тѣ сж отъ единъ градъ, съграждани — а и писачътъ на статията въ „Воля“ е сжщо така неговъ приятелъ, така че не може да се допусне, че искатъ да обвинятъ министъръ Джидрова въ нѣщо, което не е било вѣрно. Фактъ е, че министъръ Джидровъ освобождава по такова едно врѣме стоката на търговеца Алкалай, безъ да могатъ финансовитѣ и военни власти да установятъ и да прѣгледатъ стоката, да се направи описъ и слѣдъ като прѣдставятъ документитѣ така, както му е редътъ, тогава да бжде освободена. И защо министъръ Джидровъ е допусналъ или цензурата е допустнала унищожението на тоя фактъ, на тия разкрития? Ние четемъ въ в. „Народъ“ отъ 25 декември — когото министъръ Джидровъ е говорилъ за политическата свобода, че тя се възстановявала и че цензурата ще бжде прѣмахната — какво послѣдната ще остане само като външна причина и че ни се налага отъ окупационнитѣ власти. Каква окупационна властъ или какви нѣща на окупационнитѣ власти се засѣгатъ, за да бжде унищожена тая статия, въ която се изнасятъ позорни факти за единъ министъръ на правосъдието, министъръ социалистъ?

Втората точка отъ моето питане е за контрабандата, така наречена дупнишка. По дупнишката контрабанда има вече цѣла литература. Въ нея, ако вземете да разгледате вѣстницитѣ, ще намѣрите извънредно голѣми, интересни и пикантни подробности. Азъ ще се позова на единъ отъ конфискуванитѣ вѣстници, който пакъ по сжщитѣ, види се, съображения, за да не би да се компрометиратъ или изложатъ окупационнитѣ власти, е билъ унищоженъ, е билъ конфискуванъ. Въ тая контрабанда се визиратъ имена на видни хора, на министри, началници щабове на армии и пр. Така, както е изнесена тая контрабанда, азъ накратко ще я прочета, а, ако ви интересува, мога да ви прочета и цѣлата тая статия, която е взета отъ самия протоколъ, съставенъ въ Дупница, кждѣто широкитѣ социалисти съ голѣма сила и съ голѣмо острѣнение сж задръжали тия два камиона, въпрѣки запрѣщението и въпрѣки заповѣдта отъ София да се освободятъ, понеже стокитѣ били за двореца.

Х. Кабакчиевъ: Прочетете я да се чуе, кой е министъръ Ляпчевъ, блюстителътъ на законитѣ.

Нѣкой отъ демократическата група: Не бързай.

Г. Занковъ: Сжщиятъ типиченъ поручикъ, за когото става дума при контрабандата на министъръ Джидрова, тукъ пакъ неговото име се срѣща — поручикъ Каролевъ Иванъ. Поручикъ Каролевъ наново е заловенъ заедно съ една контрабандирана стока на струмишкия търговецъ Кирилъ Амповъ. На слѣдния денъ слѣдъ залавянето на камионитѣ, на които е билъ поручикъ Каролевъ, се залавятъ и другитѣ два камиона. Въ разкритието по туй нѣщо срѣщаме слѣднитѣ имена: (Чете) „Борисъ Калчевъ, министъръ Ляпчевъ, г-жа Петровицъ“ — тѣщата на Ляпчевъ — „подполковникъ отъ генералния щабъ Т. Поповъ, г-жа Екатерина Каравелова, генералъ Луковъ, генералъ Поповъ, помощникъ началникъ щаба и други“. Ето стокитѣ, които тѣзи госпожи и господа при тази обществена мизерия и гладъ щѣха да получатъ отъ заловенитѣ камиони: 27 каси сапунъ, I качество, 1.026 кгр., на стойностъ 61.560 л.; 20 текини мариновани маслини и други маслини единъ кошъ, всичко 486 кгр. на стойностъ 29.040 л.; единъ човалъ сода за пране, 101 кгр., за 1.020 л.; 83 кгр. лимони за 4.150 л.; 91 кгр. портокали за 9.100 л.; 56 кгр. калай за 9.300 л.; единъ сандѣкъ конци, медикаменти и пр. на стойностъ повече отъ 12 хиляди лева; една кожа шоколаденъ кронъ за 250 л.; единъ сандѣкъ отъ 80 кгр., пълненъ съ нишадъръ, връзки за обуца, макари, гъркини, вълненъ платъ, галоши, чехли, калай, бисквити, ликьори, коняци на стой-

ност повече отъ 25 хиляди лева; другъ сандъкъ, съдържащъ сатенъ, пике, бархетъ, докъ, памучни конци за бродирание, лимонена кислота, 72 кгр., за повече отъ 28 хиляди лева; единъ сандъкъ съ бахаръ, черъ пиперъ, кимонъ, обуща, сода за пране, канела, хасе, сатенъ, 67 кгр., за 34 хиляди лева; другъ сандъкъ съ луксозни гутаперчени гъби, дамски чорапи, одеколонъ, 61 кгр. дамска пудра, на стойностъ повече отъ 40 хиляди лева; единъ куфаръ за Борисъ х. Калчевъ, съдържащъ 50 кгр. макарѝ за машина, за 10.000 л.; единъ сандъкъ за подполковника отъ генералния щабъ Т. Поповъ отъ Военното министерство, съдържащъ сапунъ, дърчинъ, черъ пиперъ, разни консерви, шоколадъ, самобръсначи, шоколадени бонбони на стойностъ повече отъ 4 хиляди лева; по една връзка луксозни сапунчета за министъръ Ляпчевъ и г-жа Т. Петровичъ за 300 л.; двѣ тенекии съ по 4 кгр. дървено масло за генералъ Луковъ за 700 л.; също по двѣ такива тенекии съ дървено масло за генералъ Поповъ и за подполковникъ Поповъ за 700 л.; за послѣдния още една кутѝя риба консервирана за 100 л.; единъ сандъкъ, изпратенъ отъ майоръ Ивановъ, съ 300 чифта гантови ръжавици, кокалени украшения за дами, гребени, туалетни принадлежности; 10 дузини копирени кърпи за нощ, долни ризи и долни гащи, всичко на стойностъ повече отъ 18 хиляди лева; освѣнъ това, единъ чувалъ обущарски клечки 59 кгр. за 600 л.; два чувала дѣтски чорапи, 42½ кгр., за 3 хиляди лева; единъ чувалъ хасета, 25 кгр., за 3 хиляди лева; единъ чувалъ фитили за лампи, 32 кгр., за 3 хиляди лева; единъ чувалъ оксфорти, 51 кгр., за 4 хиляди лева; единъ чувалъ бархетъ и пике, 51½ кгр., за 6 хиляди лева; единъ чувалъ черъ пиперъ, 65½ кгр., за 6.500 л.; единъ чувалъ бадеми, 63 кгр., за 2.000 л.; единъ чувалъ кафе, 58 кгр., за 4.640 л.; 4 сандѣка кола, 111 кгр., за 4.440 л.; една връзка кожи, 40 кгр., за 6 хиляди лева; 38 тенекии дървено масло, 735 кгр., за 73.500 л.; едно кошче съ риба, 35 кгр., за 700 л., и найсетѣ... единъ цѣлъ чувалъ клечки за зѣби!... на стойностъ повече отъ 500 л. или всичко за разнитѣ тѝя госпожи и господа и за ония, чиито имена не сѣ били случайно написани по сандѣцитѣ контрабандирана стока, на стойностъ повече отъ 450.100 л., а всичко съ тѝя камиони е извършена една контрабанда за 749.100 л.“ Тази стока е била първоначално заловена въ Св. Врачъ. Тѣзи камиони сѣ се връщали отъ Солунъ. И отъ една телеграма, която притежавамъ тукъ, се вижда, че дѣйствително трѣбва и хора отъ двореца да взематъ участие въ контрабандата, защото въ нея телеграма се вижда, какъ дворцови хора сѣ извънредно оскѣрбени, извънредно бързатъ да може стоката по-скоро да дойде въ София. (Чете) „Телеграма, бърза. Господину капитану Терзиеву, командиръ 12 пионерна дружина, Св. Врачъ. Двореца, 5 януарий, София. Моля немедленно освободете нашитѣ два камиона, идящи отъ Солунъ и придружавани отъ двама френски офицери. Маршалъ на двореца полковникъ Куртуклиевъ“. У заловенитѣ шофьори, които сѣ карали камионитѣ, сѣ намѣрени открити листове. Азъ притежавамъ три открити листа, които носятъ подписа на началника на щаба на армията, генералъ Луковъ. Когато тази стока е била задържана случайно въ „Св. Врачъ“, слѣдъ получената телеграма отъ маршала на двореца, полковникъ Куртуклиевъ, струва ми се, не помня добръ, като-че-ли интендантѣтъ на двореца, Анковъ, лично отива да я освободи. Сега, така изнесена тази контрабанда, така, както е извѣстна на обществото, азъ ще моля г. министра на финанситѣ да ми отговори, вѣрно ли е всичко това и какви мѣрки е взелъ въ случая, защото тукъ, отъ една страна, се сочи дворецѣтъ за участникъ въ тѝя контрабанди, сочатъ се и министри, началници на щабове и пр. и пр., висши дами отъ столичното общество, и по която дупнишка контрабанда почти въ всички вѣстници, когато се изпратиха телеграмитѣ, цензурната секция ги унищожи.

Х. Кабакчиевъ: А устройватъ сѣчъ на сливенскитѣ граждани, за да не се разкриятъ прѣстѣпленията и контрабандитѣ на министритѣ и двореца! Прѣстѣпници!

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля, моля!

Х. Кабакчиевъ: Затуй разгониха съ кавалерия работницитѣ въ Сливенъ — за да не се откриятъ тѣхнитѣ (Сочи министерската маса) прѣстѣпления.

Г. Занковъ: Третата точка е и по ония контрабанди, които въ продължение на нѣколко мѣсеца ставатъ по цѣлата грѣцка граница. Въ тѝя контрабанди навсѣкѣдѣ усърдно участие взема военната полиция, която винаги, когато иска нѣкой търговецъ да пренесе извѣстна стока, се снабдява съ нѣкой офицеръ, обикновенъ, комуто се плаща извѣстна сума; офицерѣтъ се качва на камиона

или автомобила, и по такѣвъ начинъ стоката идва непобутната до своето прѣдназначеніе. Има и други стоки, обезмитени, както му е редѣтъ, като сѣ смѣтали хората, че иматъ право да ги прѣнасятъ тукъ, обаче биватъ спирани и стокитѣ имъ задържани и до день днешенъ. Такива стоки има задържани въ Дупница, има задържани въ Неврокопъ и въ други градове. Досега правителството, дирекцията на прѣхраната или респективното министерство още не сѣ дали разрѣшение за освобождението на тѝя стоки, така, както стокитѣ на министъръ Джидровъ и министъръ Ляпчевъ сѣ били освободени. Даже вѣстникѣтъ на г. Давнева, „България“, по контрабандитѣ казва такова нѣщо: „Контрабандата вече става обществено зло“, а министъръ Костурковъ тукъ, отъ трибуната на министерската маса, заяви, че цѣла България се е обърнала на контрабандно гнѣздо.

С. Дойчиновъ: Начело съ министритѣ.

Г. Занковъ: Дѣйствително, ако министъръ Костурковъ до такава степенъ се е отчаялъ, нѣма освѣнъ да дѣли участъта съ тѣхъ или да дойде при насъ, щомъ неговитѣ колеги сѣ станали контрабандисти.

Х. Кабакчиевъ: Контрабандиститѣ се разхождатъ свободно и стоятъ на министерскитѣ кресла.

И. Симеоновъ: И ти си контрабандистъ, и твоятъ другаръ, Поповъ — има документи.

Х. Кабакчиевъ: Тѣзи, които вършатъ контрабанда, се разхождатъ свободно, а българскитѣ граждани, когато упражняватъ своитѣ права, ги стрѣлятъ и сѣкатъ.

И. Симеоновъ: (Възразява)

Т. Лукановъ: Азъ ти прѣпорѣчвамъ студени бани. Отъ единъ мѣсець насамъ виждамъ, че натамъ отивашъ.

И. Симеоновъ: Азъ ти прѣпорѣчвамъ на тебе да отидешъ на сѣверния полюсъ.

И. Г. Поповъ: (Къмъ И. Симеоновъ) Ти си мръсникъ!

И. Симеоновъ: Мълчи тамъ — има протоколъ, че 150 хиляди гроша си изялъ на войнишкитѣ сѣмейства.

И. Г. Поповъ: Фалшивъ протоколъ. Мръсникъ си ти и само мръсникъ може да говори така!

И. Симеоновъ: Ти си хайдукъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звѣни)

И. Г. Поповъ: (Къмъ И. Симеоновъ) Ти спирашъ треноветѣ да те чакатъ.

И. Симеоновъ: Кждѣ? — Хайдукъ си ти!

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звѣни)

И. Г. Поповъ: (Къмъ И. Симеоновъ) Ти си лудъ, мръсникъ!

И. Симеоновъ: Ти си глупавъ като краката си.

И. Г. Поповъ: Най-голѣмъ шарлатанинъ си.

И. Симеоновъ: Ти си най-голѣмъ глупакъ.

И. Г. Поповъ: Лъжецъ!

И. Симеоновъ: Хайдукъ! Открадна паритѣ на бѣднитѣ войнишки сѣмейства — има протоколъ.

И. Г. Поповъ: Ти си крадецъ.

И. Симеоновъ: Хайдукъ, разбойникъ!

И. Г. Поповъ: Лъжецъ!

И. Симеоновъ: Мошеникъ! Говедо! Глупакъ!

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Силно звѣни)

Г. Занковъ: За да видите, колко голѣмо е било възмущението, азъ нѣма отъ мене си нѣщо да кажа, освѣнъ да

прочета отъ дупнишката работническа социал-демократическа организация — обединена, слѣдното изложение: (Чете) „И забѣлжително нѣщо; докато цензурата заличи изцѣло писаното въ в. „Народъ“ и остави само заглавието „Дупнишката контрабанда“, докато телеграмата на дупнишките граждани не видѣ бѣлѣ свѣтъ, въ в. „Заря“, където се печатаха официалните опровержения и онова на коменданта на гр. Дупница, въ вѣстникитѣ ужилениѣ бързатъ да опровергаватъ и разясняватъ!“

„Чудно врѣме — публичностъ на обвиненията не се допуска, а обвиненитѣ гузни се оправдаватъ! Ние видѣхме, че въ една страна, където всичко стремглаво върви къмъ провала, какъ пороцитѣ и прѣстѣпленията се толерира и закрилятъ, напусто ще бѣде да искашъ обнова и наказание за виновницитѣ, и замѣлчавме. Но когато снощнитѣ вѣстници наново ни донесоха освѣтлението, дадено отъ компетентно мѣсто, ние наново хвърлихме нашитѣ обвинения въ лицата на тѣзи хора.“

„1. Камиионитѣ се придружаватъ отъ органи на военно-полицейската секция отъ Св. Врачъ до гр. Дупница, дѣто бидоха заловени. Това е истина, и доблестъта на дупничани е именно тази, че спрѣха военни камииони, охранявани отъ органитѣ на военно-полицейската секция, за да се прикрие контрабандата. Тѣзи агенти отидоха отъ София въ Св. Врачъ не да ловятъ контрабандата, а да я дочакатъ и подъ тѣхна закрила докаратъ въ София. Много митнишки капии сѣ минати сѣ подъ тѣхна закрила и ако е трѣбвало мито да се плаща, това е могло и другадѣ да стане.“

„2. Голѣмата частъ отъ стоката била за двореца и затова била прѣдадена нему безъ мито и безъ берии, споредъ нѣкакви си митнишки закони. Дължимъ да заявимъ, че когато стоката се залови, никакви документи на комитетата не се прѣдставиха, за да се установи, че има дворцова стока, която, по законитѣ отъ блаженното мирно врѣме, трѣбвало никой да не закача, въпрѣки строгитѣ нареждания на Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ, споредъ които никой нѣма право да върши незаконна търговия въ това тежко врѣме за народа. Днесъ се казва, че Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ имала прѣдставенъ прѣдварителенъ списѣкъ. Но това отъ Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ не се ли знаеше, та съ телеграма № 1.620 отъ 20 януарий 1919 г. заповѣда камиионитѣ да се спратъ и разтоварятъ въ районния комитетъ? Ние се съмнѣваме въ този прѣдварителенъ списѣкъ и мислимъ, че всичко сега е оформено за прѣдъ народа. Но сега, щомъ Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ е имала такъвъ списѣкъ, е длъжна да ни каже, защо тя не е пратила при с. Костурино на границата свои хора, за да се види, дали съ тѣзи военни камииони не се мѣкне нѣщо извънъ списѣка на дворцовитѣ стоки?“

„3. „Прѣпорецъ“ въ броя си 31, давайки мѣсто на официалното обяснение, заявява, че сапунътъ, адресиранъ за министъръ Ляпчевъ, който фигурира въ съставения въ Дупница актъ, че се е оказалъ налице въ София. Това иде да потвърди нашитѣ убѣждения, че щомъ може да се губятъ описани въ актоветѣ вещи отъ Дупница до София, работата е дѣло на прѣфинени контрабанджии, които, заловени въ прѣстѣпления, могатъ да прибѣгнатъ и до унищожение на компрометирующитѣ ги документи и доказателства. Ние питаме и чакаме отговоръ, кой е билъ въ съприкосновение съ стокиѣ отъ Дупница до София и въ София, за да липсватъ описани въ актоветѣ стоки?“

„4. Въ сѣщия брой на „Прѣпорецъ“ г-жа Каравелова се сърди на в. „Новъ вѣкъ“, че не изнелъ, какво имало адресирано за нея въ заловенитѣ камииони и го обвинява за това въ недобросвѣстностъ. Причината да не се изнесе прѣдъ обществото, какви стоки се заловиха, е цензурата, която най-безразсѣдно изпълнява тукъ своята роля, като попрѣчи да се публикуватъ изпратенитѣ отъ Дупница писма и телеграми. За г-жа Каравелова, наистина, има само катифе и пантофи адресирани, но никой отъ насъ не може да се убѣди, дали отъ неадресиранитѣ стоки и тя нѣма дѣлъ. А надлежитѣ власти канимъ да се заинтересуватъ, какъ визираниятъ отъ г-жа Каравелова г. Юда Ардити прѣди повече отъ четири мѣсеци, т. е. въ края на септември или началото на октомври, днитѣ, когато министъръ Ляпчевъ подписваше примирието въ Солунъ, е могълъ да заміне за „Солунъ“ съ жена си, отъ когото очаква г-жа Каравелова покупкитѣ, да се уясни неясниятъ и на г-жа Каравелова въпросъ, каква връзка има този господинъ съ военнитѣ камииони, на които е прѣдалъ покупкитѣ ѝ.“

„А нека благоволятъ, ако обичатъ, г. г. х. Калчевъ, генералъ Луковъ, генералъ Поповъ, полковникъ Поповъ,

майоръ Тодоровъ и пр., чито имена сѣ замѣсени въ тази афера, да дадатъ прѣдъ обществото своитѣ обяснения . . . — тукъ има малко цензурирано.“

„Б. Ние на края заявяваме, че държимъ отговорни прѣди всичко министритѣ отъ лѣвицата съ своя краенъ флангъ — министритѣ социалисти, ако цензурата не допусне и това наше изложение въ пресата. Срамно е така безогледно и днесъ да се тѣпчатъ конституционнитѣ ни права.“

„Запитваме сѣщо началника на 7 дивизия, който видѣ и се убѣди въ справедливия ропотъ на гражданитѣ, защо не изпълни даденото обѣщание и смѣни коменданта на града, който съ въорѣжени войници искаше да разпрѣсне негодуващитѣ граждани, вмѣсто да даде исканото по-рано отъ комитетскитѣ органи съдѣйствие за залавяне контрабандиститѣ и запазване законитѣ на страната. Убѣдени сме въ неговата добросвѣстностъ и очакваме изпълнение на даденото обѣщание.“

„Дупница, 13 февруарий 1919 г.“

„Отъ Дупнишката работническа социал-демократическа организация (обединена).“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Свършихте ли, г. Занковъ?

Г. Занковъ: Нѣма що да добавя повече отъ туй, що прочетохъ — протестътъ на самитѣ широки социалисти по тая контрабанда. Ще моля г. министра на финанситѣ да ми отговори по третѣ пункта, особено по послѣдния пунктъ, защото противъ контрабандата извика така ужасно даже и г. министъръ Костурковъ, а сѣщо и органътъ на г. Данева заяви, че контрабандата се е обърнала на обществено зло.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Азъ се забавихъ да отговоря на питането на г. Занкова, защото трѣбваше да събера нужнитѣ свѣдѣния по него. Питането се състои отъ три точки. Както ще видите отъ моя отговоръ, по едната отъ тия точки азъ и сега не мога да дамъ окончателенъ отговоръ, защото нѣкои свѣдѣния ми още липсватъ.

Колкото се касае до първото питане, въ което се замѣсва съвѣмъ неумѣстно името на моя другаръ, г. Джидровъ, работата е слѣдующата. Прѣзъ януарий полковникъ Ковачевъ съобщава на пристава на IV участъкъ, . . .

Г. Занковъ: На III участъкъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: . . . или на III участъкъ, че въ съвѣдство на къщата, въ която той живѣе, били стоварени стоки отъ нѣкакъвъ автомобилъ, и, тѣй като той ималъ подозрѣние, да не би да се върши нѣщо неправомѣрно, порѣчалъ да се задигне тази стока и да се прѣдаде въ участъка. Това е и станало. Явява се слѣдъ туй стопанинътъ на стоката, прѣдставя четири фактури на пристава и иска освобождението на стоката, като казва, че това е стока, която той купилъ . . .

Г. Занковъ: Тия данни отъ слѣдствието ли ги имате?

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Ще Ви кажа сега. — . . . както това е видно отъ подписавшитѣ самитѣ фактури. Приставътъ, обаче, не се е рѣшилъ да ги освободи. Тогава търговецътъ се обръща къмъ министра на правосѣдието, г. Джидровъ, като счита, че стоката на единъ български подданикъ, за която той има надлежни книжа, не може да бѣде задържана по такъвъ начинъ. И министъръ Джидровъ, застаналъ на това гледище, е наредилъ, . . .

Г. Занковъ: Защо министърътъ на правосѣдието? Нѣма ли друга властъ въ тази страна?

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Чакайте, ще чуете края.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Г. Занковъ: Туй е важно да се знае.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Моля Ви се, почакайте, ще Ви кажа. Азъ не мога да Ви отговарямъ поединично.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Най-важно е, има ли тукъ контрабанда или нѣма. Досега азъ нареждамъ фактитѣ така, както ми се излагатъ, макаръ че не е мой дългъ да правя справки въ полицията. Тѣзи разследвания не влизатъ!

въ обязаността на Финансовото министерство. Въ неговата обязаност влиза само разследването на единъ въпросъ: има ли тукъ контрабанда или нѣма.

Х. Кабакчиевъ: Къдѣ сѣ документитѣ, които разрѣшаватъ прѣвозването на стоката?

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Почакайте, ще Ви отговоря. Ако не сте доволни, най-сетнѣ, обърнете питането въ запитване и ме бламирайте.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г-да! Вдигате гюрултия, че не ви отговарятъ, а когато ви отговарятъ, вие прѣчтите!

Министъръ д-ръ С. Даневъ: И тукъ почва разследването на Финансовото министерство. Ние взехме фактуритѣ, на основание на които търговецътъ се явява като собственикъ, и искаме да видимъ, не сѣ ли тѣ фиктивни и, респективно, ако сѣ дѣйствителни, стокитѣ, които сѣ обозначени въ тия фактури, сѣ ли стоки, прѣминали прѣзъ митницата на основание закона за митницитѣ, т. е. дали стоката е била обезмитена или не. Туй разследване ние сме направили. И отъ разследванията се установява — позволете ми да ви прочета най-важното — „че фактуритѣ сѣ били завѣрени отъ управителя на митницата въ Стумишко и Костурино и отъ тѣхъ се вижда, че за хасето и макаритѣ сѣ заплатени слѣдуюми мита и други права съ депозитни квитанции № № 42 и 45 и вносна декларация № 92“. Слѣдователно стокитѣ сѣ били внесени редовно, а не по контрабиденъ начинъ. Това е цѣлата работа.

Т. Петровъ: Ами законътъ за търговията съ платежни срѣдства? Нали се изнасятъ тукъ пари отъ България? (Глъчка)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля, г-да!

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Ако не вѣрвате на тѣзи разследвания, направени отъ моитѣ органи, то е ваша работа. Другояче не мога да правя разследване, освѣнъ на основание на фактуритѣ да се справя въ надлежнитѣ митници. Отъ книгитѣ на митницата се установява, че стокитѣ сѣ били обезмитени.

Н. Калчевъ: По-късно е оформена работата съ тѣзи квитанции.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Какъ може да бѣде по-късно?

Н. Калчевъ: Има ли дата?

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Въ моята бѣлѣжка тукъ е написано „квитанция № 42“ и „№ 45“. Ако стоката е минала границата и не е била обезмитена, митницитѣ нѣматъ право да я обезмитватъ отпослѣ; тя е вече контрабанда, и трѣбва да я конфискуватъ.

Г. Димовъ: Туй искаме да знаемъ — ако митото е платено послѣ, защо не е конфискувана? Има ли разрѣшение отъ Дирекцията за стопански грижи? Това е важно да се знае. Отговорете на този въпросъ. Народното събрание иска да знае.

Н. Калчевъ: Това не е отговоръ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля Ви се!

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Ако не е отговоръ, ще кажете, че не сте доволни. Другъ отговоръ не мога да ви дамъ.

Г. Занковъ: И министъръ Ляпчевъ дали е далъ разрѣшение за военнитѣ автомобили?

Г. Димовъ: Тукъ въпросътъ е много ясенъ — дали е имало разрѣшение отъ дирекцията автомобилитѣ да внесатъ такава стока.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Въпросътъ се касае, дали има контрабанда. Азъ ви отговарямъ, че нѣма. А колкото се касае до това, дали сѣ били съблюдени или не всички нареждания на дирекцията, то е единъ новъ въпросъ, който може да се зададе, и на който ще се отговори тогава, но

само тогачъ. Сега не съмъ въ положение да ви дамъ отговоръ на него, защото не нося архивата съ себе.

Г. Димовъ: Какво се разбира подъ думата „контрабанда“: нарушение само на митническитѣ закони или на всички закони въ страната? Всѣка стока, която минава въ прѣки разпоредбата на закона, е контрабанда.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Понеже тази интерпелация е отправена къмъ мене, азъ се занимахъ само съ въпроса за обезмитването. Ако въ самото питане бѣше засегнатъ и вториятъ въпросъ, щѣхъ да дамъ отговоръ и на него. Нѣма освѣнъ да формулирате своето питане, и азъ ще ви отговоря.

Г. Димовъ: Какво става тогава съ закона, който опрѣдѣля, че извѣстни стоки не могатъ да се внасятъ?

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля Ви се, г. Гочо Димовъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Кой Ви каза, че този законъ въ дадения случай не е билъ съблюдень? Впрочемъ, нѣмаше питане, дали е съблюдень или не, и затуй не отговарямъ на него.

Г. Димовъ: Тукъ се пита обстоятелствено всичко.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Да, но не въ самото засѣдане. Пита се прѣдварително и то писмено, за да може министърътъ да се приготви да отговори.

Г. Димовъ: Въ всѣки случай, този отговоръ хвърля много по-големо съмнѣние, отколкото ако нѣмаше никакъвъ отговоръ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля Ви се, г. Димовъ.

Г. Димовъ: Трѣбва да се съжалева, че Министерството на финанситѣ така пази интереситѣ на страната, че то гледа само митническитѣ закони, а всички други прѣнебрѣгва.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля Ви се.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Г. г. народни прѣдставители! Колкото за второто питане, за тѣй наречената дупнишка контрабанда, фактитѣ сѣ слѣдующитѣ. Прѣзъ януарий прѣминаватъ къмъ Св. Врачъ два автомобили. Тѣ сѣ били задржани и за това е било съобщено и тукъ.

Г. Занковъ: Тѣ сѣ били 11 автомобили, а не два, обаче само два сѣ заловени.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Вие сами говорите за два, и азъ за два имамъ свѣдѣния.

Г. Занковъ: Само два сѣ заловени, а другитѣ сѣ минали.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Тѣ сѣ били заловени, и, понеже се е казвало, че въ тѣхъ има стоки, прѣдначинени за двореца, наредено е било отъ тукъ, подъ охрана тия два автомобили да продължатъ своето пътуване до София.

Г. Занковъ: Подъ охрана на французки войници.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: На пѣтъ се спиратъ въ Дупница. Разчува се, че автомобилитѣ носятъ нѣкаква контрабанда, заинтересува се мѣстниятъ комитетъ за стопански грижи, разтоварватъ, по негово настояване, всичката стока, описватъ я, и подъ описъ и конвой я изпращатъ въ София. Прѣди да се прѣдаде на митницата, тая стока е била повѣрена за пазене на единъ караулъ. Прѣзъ нощта частъ отъ нея, нѣкои прѣдмети, сѣ били изчезнали.

Х. Кабакчиевъ: Именно, които сѣ били прѣдначинени за г. г. министритѣ, тѣ сѣ изчезнали по единъ мистериозенъ начинъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Слѣдъ това вече се намѣсва митницата. Тя пристѣпва да изпѣлни своя дългъ, защото прѣминаването на тия автомобили е станало безъ доку-

менти за свободен пропуск. Понастоящем митницата е сезирана съ прѣкарването на тия стоки и изслѣдва работата. Досега това слѣдствие не е свършено, защото, покрай Министерството на финансите, въ прѣнасянето на стоката се намѣсва и Дирекцията за стопански грижи, намѣсват се и военно-полицейската секция и прокурорътъ, тъй като въ това дѣяние има факти, за които е трѣбвало да се направятъ особени разслѣдвания. Благодарение на обстоятелството, както казахъ, че частъ отъ стоката е изчезнала, военно-полицейската секция прави разслѣждане, за да установи и какво е изчезнало, и кой е виновенъ въ случая. Дирекцията за стопански грижи, отъ своя страна, нарежда частъ отъ стокитѣ, по нейно усмотрение, да бѣдатъ изземени и по нормални цѣни платени и прѣдадени на Дупнишкия районенъ комитетъ. Всичко това е направило невъзможно да може митницата да доизкара почнатото разслѣждане до край, т. е. да установи не само че въ случая има контрабанда, но и кой трѣбва да отговаря за тая контрабанда: дали шофьорътъ или онзи, подъ чиято заповѣдъ е билъ шофьорътъ, или лицето, което въ Солунъ е дало заповѣдъ за товаренето, и въобще да се види, подъ чия отговорностъ въ дадения случай е пѣтувала стоката, вънъ отъ она, която е била прѣдначена за двореца, тъй като послѣдната, споредъ закона на митницитѣ, е свободна.

Х. Кабакчиевъ: Значи, нѣма никой отговоренъ?

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Какъ можете да говорите така подиръ всичко разкрито отъ мен! Може ли да нѣма въ случая нѣкой отговоренъ? Азъ ви казахъ, че тукъ има контрабанда и провинитѣ ще отговарятъ, но кои сѣтъ, не е установено, защото нѣма още окончателно постановление на Софийската митница. Туй е причината, задѣто азъ досега не отговаряхъ на питането на г. Занкова. Когато разслѣждането ще бѣде окончателно свършено, азъ ще му съобща, какво е постановлението на митницата.

Х. Кабакчиевъ: А съчете по улицитѣ и по митингитѣ българскитѣ граждани, които разкриватъ вашитѣ прѣстѣпления!

Т. Лукановъ: Ще стане като въ Русчукъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Колкото се касае до третото питане, което най-вече интересува Министерството на финансите, трѣбва да ви кажа, че слѣдъ събитията прѣзъ септемврий охраната на нашата граница стана недостатъчна, за да може да се възпрѣпятствува на контрабандата. Отъ западния край на Струмишко нашитѣ военни власти отстъпиха източно отъ Струмица, на линията Габарево—Ново-село—Смоларе. Цѣлиятъ участъкъ между тая линия и границата се охранява само отъ митнически стражари. А при днешната скѣпнотия и при заплатитѣ, които нашиятъ бюджетъ прѣдвизжда за митническитѣ стражари, ние, за голѣмо съжаление, не можемъ да усилимъ даже митническата стража, защото никой не се наема да служи днесъ за днесъ при тия условия. Нашата митническа стража е недостатъчна, при все че ние, отѣто можемъ, я усиляваме. Главната опора на финансовото вѣдомство за възпрѣпятствуване на контрабандата, това сѣ военнитѣ власти, гранична стража. Но такава гранична стража, благодарение на събитията, западно отъ Струмица нѣма. Нашата гранична военна стража е източно отъ Струмица. Въ промеждутъка, когато тя се е установявала източно отъ Струмица, много стоки сѣ влѣзли отъ грѣцка територия въ Струмишко и се намиратъ прѣснати. Слѣдъ това нашитѣ митнически власти сѣ получили заповѣдъ да поканятъ търговцитѣ, които сѣ внесли стоки, да ги декларирайтъ, защото иначе ще се считатъ като прѣкарани по контрабанденъ начинъ. Вслѣдствие на това нареждане има съставени нѣколко десетки актове на разни лица въ Струмишко. Тѣй като пазенето на нашата граница е невъзможно при тази обстановка, ние сме наредили една втора, по-вѣтрѣшна линия, за която сме командировали наши инспектори и други чиновници, за да става ново едно прѣглеждане, ново едно слѣдене на всичкитѣ движения по селскитѣ или околнитѣ пѣтеки, та по тоя начинъ по възможностъ да намалимъ контрабандата. Не искамъ да кажа, че тя е изчезнала, но че днесъ за днесъ тя е значително намалена, това е вънъ отъ всѣко съмнѣние. Но докогато цѣлиятъ този край не бѣде завзетъ отъ нашитѣ военни власти и докогато военната стража не бѣде поставена на границата, както това е другадъ, пълното обезпечение на митническата граница сѣ ще бѣде мѣчно. Така напр., откъмъ Рупенъ нашата гранична митница е въ Кале-Чифликъ. Тая митница, обаче, е заета днесъ отъ съглашенски войски и по нѣмане други

помѣщения тамъ, по неволя, ние сме прѣмѣстили митницата въ гр. Петричъ. Но Петричъ отстои много настрана и, слѣдователно, да се слѣди оттамъ какво става по главния пѣтъ, по Струма, е мѣчно; настанени сѣ наши постовете по-навѣтрѣ и, както ви казахъ, въ тѣхъ е нашата надежда да осуетимъ контрабандата, доколкото тя се върши въ това направление.

Въ начало контрабандата бѣше по-силна, защото нѣкакви други съобщения нѣмаше между България и Солунъ, освѣнъ съобщенията по този пѣтъ.

Г. Занковъ: Има и друго мѣсто — прѣзъ Окчиларъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Слѣдъ като се отвори пѣтятъ прѣзъ Окчиларъ, движението прѣзъ Струмишко се намали и вслѣдствие на това може да се упражнява подобър надзоръ. Така че, благодарение на това обстоятелство, контрабандата е значително намалѣла.

Колкото се касае за питането на г. Занкова, има ли замѣсени въ контрабандата и военни лица, тѣй като това питане е общо, азъ на общо питане не мога да дамъ отговоръ. Но ако въ случкитѣ, за които ви говоря — защото, има нѣколко десетки актове, съставени за контрабанда — има замѣсени и военни, тѣ ще понесатъ послѣдствията отъ своето участие въ тази контрабанда. Въ добавѣкъ мога да кажа, че въ споразумѣние съ г. министра на войната обрѣнахме вниманието на войсковитѣ части върху контрабандата, дадохме имъ специално нареждане да бѣдатъ бдителни и да помагатъ на митническитѣ власти. И азъ се надѣя, че занаяпрѣдъ контрабандата ще престане. Това е, което имахъ да отговоря на г. Занкова.

Прѣдседателствуващъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата министърътъ на правосѣднето г. д-ръ Петъръ Джидровъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. г. народни прѣдставители! Никому не може да се забрани да лансира въ Народното събрание непровѣрени данни и да направи една политика лична, каквато му е удобна. Ако наистина туй, което се излага отъ г. Занкова, можеше да се отнася...

Г. Занковъ: Не отъ г. Занкова, а отъ рапорта на г. подполковникъ Ковачева, публикувано въ в. „Воля“.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Никакъвъ рапортъ на мене не ми е извѣстенъ отъ в. „Воля“. — Въобще, ако наистина се прѣследва съ това питане да се добиятъ нѣкакви свѣдения, г. Занковъ нѣмаше нужда да се взира въ в. „Воля“, а можеше да се отнесе къмъ мене да получи пълни освѣтления, и тѣзи пълни освѣтления, които азъ ще му дамъ, подлежатъ на абсолютна провѣрка.

Г. Занковъ: Азъ ги имамъ отъ в. „Народъ“.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. Занковъ не билъ доволенъ отъ обясненията на в. „Народъ“. Азъ не знамъ, доволенъ ли е той или не, но, на всѣки случай, повдига се отъ него, като народенъ прѣдставителъ, въпросъ какъ е станало това. И ако той е искренъ въ питането си, това, което азъ ще му съобща, напълно ще го задоволи; но ако той прѣслѣдва нѣкаква друга „политика“, ако хора задъ него искатъ да прокарватъ опетняване на личности, зарадъ това азъ нищо не давамъ и това нѣма да ме докосне.

Г. г. народни прѣдставители! Обрѣнете внимание, че се касае за вещи, които сѣ били въ полицейски участъкъ. А всинца вие знаете, че контрабандиранитѣ вещи въ София не ходятъ въ полицейскитѣ участъци...

С. Петковъ: Това не е вѣрно.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Кой казва, че не е вѣрно? Азъ говоря за София.

С. Петковъ: Именно за София. Единъ човѣкъ е донесълъ 10 кгр. масъ и тази масъ се намира въ полицейския участъкъ, въпрѣки че е свободно да се прѣнася масъ до 20 кгр.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Тя е била свободна за прѣнасяне, а нѣкой джандаринъ я е взелъ.

Г. Занковъ: Въпрѣки че е свободно прѣнасянето ѝ, пакъ разкарватъ хората по полицейскитѣ участъци.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г-да! Този фактъ може да бѣде вѣренъ, както и другъ фактъ, който азъ знамъ: на единъ господинъ, докторъ, едно тенеке масъ се е разкар-

вало по участъци и коменданти и слѣдъ туй, когато човѣкътъ си го прибралъ, останало наполовината. Такива оплаквания има. Но азъ ви заявявамъ — и това е въ София редътъ — че съ контрабандата се занимаватъ военно-полицейската секция — право или криво, не знамъ — и органитъ на дирекцията, и всичко става по тяхно нареждане.

Т. Петровъ: По-право, дирекцията върши контрабандата.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: А бе, г. Петровъ, ти отъ Видинъ нищо не знаешъ по случая. Защо правишъ лична политика?

Т. Петровъ: Дупнишката афера показва.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Е добръ, нека показва. Слушайте тази работа, както азъ я излагамъ.

Т. Лукановъ: Азъ Ви питамъ, г. министре: органитъ на властта не сѣ ли натоварени да прѣслѣдватъ контрабандата? Слѣдователно, защо участъкътъ и неговитъ органи да не могатъ да се грижатъ за контрабандата?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Разбира се, могатъ и това е една длъжностъ за всѣки съвѣстенъ човѣкъ. Но азъ казвамъ, че въ София контрабандата се прѣслѣдва отъ специални органи — въ провинцията, може-би, е друго-яче, но въ София е така — и вие ще видите, кждѣ се носятъ контрабандирани вещи. Но азъ нищо не зная по тая работа. Единъ день се прави оплакване отъ единъ господинъ...

Г. Занковъ: Писмено ли?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Това много ли Ви интересува? Азъ не искамъ харзували, азъ съмъ на друго гледище. Всѣки, който ми се оплаче писмено, устно или телеграфически, азъ съмъ длъженъ да взема мѣрки. Пробвайте Вие, г. Занковъ, устно да ми се оплачете за нѣщо и ще видите резултата. Може за Васъ да трѣбва и гербова марка, но азъ така не гледамъ. Той може да ме пита устно или телеграфически, това не е важно за мене. Идва човѣкътъ съ адвокатъ и ми казва: тѣй и тѣй е станало, снощи е била докарана стока, но не отъ военни, ами негова собствена — така казва той — която се докарва въ столицата отъ единъ автомобилъ подъ наемъ. Азъ знамъ, че това не е право — да се използва воененъ автомобилъ подъ наемъ, и азъ го признавамъ, и съмъ направилъ каквото трѣбва тамъ, заявилъ съмъ, че трѣбва да се прѣслѣдватъ тия работи — каза ми, че единъ офицеръ — кой офицеръ, азъ не знамъ; тогава менъ не ми се каза — единъ офицеръ билъ се съмнѣвалъ, че била крадена тая стока, защото нощно врѣме била донесена, и по негова заповѣдъ съ двама стражари стоката се закарва въ III полицейски участъкъ. Добръ, казвамъ, нѣма нищо, ще се види, че не е крадена и ще Ви се освободи. Туй е то. Отива си този господинъ съ адвоката. Какво прави, азъ не зная. Г. приставътъ казва, че имало нареждане отъ нѣкой си полковникъ или подполковникъ — може-би, името е било казано; азъ тогава не знаехъ, че е билъ Ковачевъ — и че трѣбва да стане дознание. Адвокатътъ се явява прѣдъ мене и казва: „Каквото щатъ да правятъ, но понеже е взета вечерно врѣме и не е запечатана стоката и понеже се съмняватъ, че е крадена, има законъ за углавното сѣдопроизводство, за начина, по който се изземватъ стоки, и поиска отъ мене тая стока да се гарантира, защото, каза „не сме сигурни, че утрѣ, когато ни я дадатъ — а ние сме сигурни, че ще ни я дадатъ — ще ни дадатъ същото количество, а ние не можемъ да докажемъ, че даденото количество е точно онова, което е гамъ, имаме фактури, имаме и квитанции за заплатеното мито“.

Х. Кабакчиевъ: Срѣдъ нощъ! Въ 4 ч. е станало това.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Кой казва „срѣдъ нощъ — въ 4 ч.“

Х. Кабакчиевъ: Тамъ казватъ. Г. Занковъ казва.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Той не казва „срѣдъ нощъ“.

Г. Занковъ: Вие знаете, кога стоката е освободена, кажете!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: (Къмъ Х. Кабакчиева) Вие лъжете, защото и това не сте чули.

Х. Кабакчиевъ: Тамъ го четохъ — Вие не сте чули!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Вие публично лъжете!

Х. Кабакчиевъ: А Вие отговаряте по единъ най-просташки начинъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Твоята тиква не може нищо да разбере. — Г. г. народни прѣдставители! Понеже този страхъ не съществува, първиятъ пжтъ нищо не направихъ, успокоихъ човѣка да си отиде. Какво трѣбва азъ да направя? Поискахъ — това е моето дѣйствиe, г-да — и по телефона се обади приставътъ.

Х. Кабакчиевъ: Има прокуроръ, има процедура.

А. Цанковъ: Той е първиятъ прокуроръ въ България. И това ли не знаешъ? Ти си невѣжа! Вие забравихте всичко, Вашата глава аслжъ нищо не помни. Само знаете да се пѣнявите, а не знаете, че той е първиятъ прокуроръ въ България. Невѣжа съ невѣжа!

Х. Кабакчиевъ: Той е прокуроръ, но нѣма право да освобождава контрабандирана стока.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Х. И. Поповъ: Асѣнъ Цанковъ ли е билъ адвокатътъ — кажете тукъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Не. Какво Ви интересува това?

Х. И. Поповъ: Кой е билъ адвокатътъ?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. г. народни прѣдставители! До мене дожда това оплакване, че нѣкой си иска да си осигури нѣщо.

Х. И. Поповъ: Кажете, кой е билъ адвокатътъ?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Не съмъ длъженъ на Васъ да давамъ отговоръ. Вие слушайте, какво азъ говоря.

Х. И. Поповъ: Длъжни сте!

К. Досевъ: Кой е билъ адвокатътъ? (Глъчка)

Д-ръ Х. Георгиевъ: Моралъ е това! Моралъ ще садите въ страната!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Ще ви кажа. Господата мислятъ, че е нѣкой тукъ приятель. Яви се адвокатъ познатъ — г. Спасовъ.

Г. Занковъ: Вашиятъ баджанакъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Та какво отъ това?

Г. Занковъ: Вие го бѣхте пратили при г. Ковачева да го убѣждава да не пише тая статия.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Слушайте, ако Вие това говорите и смѣтате да го поддържате, азъ ще Ви държа отговоренъ.

Г. Занковъ: Той е отишълъ да убѣждава Ковачева да не пише статия.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Не Ви е срамъ! Та значи, азъ не мога да слушамъ оплакванията на мои роднини, на мои познати, а трѣбва Васъ да слушамъ, нали тѣй? (Глъчка)

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Г. Занковъ: И това е социалистъ, нали, водителъ на България!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Срамота е, слушайте, най-сетнѣ, какво съмъ разпоредилъ.

Г-да! Азъ по телефона правя запитване и въ отношение си къмъ пристава казвамъ слѣдующето: понеже има опасностъ извѣстни вещи да се загубятъ, ако има основание, че сж крадци — за контрабанда дума не е ставало тогава....

Г. Занковъ: Само контрабанда и нищо друго. Вие сега изопачавате всичко.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Ама Вие защо не слушате, г. Занковъ? — ...ако има, казвамъ, какво и да е основание, че има крадени вещи, изпълнете нарежданията на закона, ще съставите актъ и ще опишете и запечатате вещитъ.

Г. Занковъ: Можете ли да кажете, каква бѣше стоката, която Вие освободихте?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Азъ не зная стоката.

Г. Занковъ: Е, какъ така дадохте заповѣдь за освобождението ѝ?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Вие не искате и да чуете! Не съмъ давалъ заповѣдь за освобождението ѝ. — Г. приставътъ каза: „Ние правимъ дознание по въпроса, не вѣрвамъ да има нѣкаква кражба“ — това сж думитъ на пристава. Човѣкътъ си има и фактури, само че, понеже този офицеръ му казалъ: „До второ разпореждане ще видимъ“ — азъ не зная, кой офицеръ — и понеже до мене се прави адресъ за неизпълнение на законитъ, казахъ: да помолятъ офицера официално да доложи. Това съмъ казалъ и по-нататъкъ, кога и какъ е освободена стоката, не зная. Не съмъ разглеждалъ фактуритъ и квитанцитъ.

Х. Кабакчиевъ: А, приставътъ сбъркалъ!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Нѣма какво да сбърка, г. Кабакчиевъ. Защо експлоатирате единъ случай?

Г. Занковъ: Той не е малтъкъ случай; единъ министъръ става ортакъ съ контрабандисти.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Какъ не Ви е срамъ!

Г. Занковъ: Васъ не Ви е срамъ да стоите на това мѣсто. И Вие сте социалистъ. Отъ васъ се иска моралъ; Вие трѣбва още сега да напустнете министерската маса. И това е социалистъ!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. г. народни прѣдставители! Всичкитъ тѣзи приказки, че се касае за нѣкой Алкалай...

Г. Занковъ: Който Вие много добръ познавате. Вие сте казали въ участъка: „Азъ лично го познавамъ и гарантирамъ за неговата честностъ“. Това сж Вашитъ думи по телефона.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: За кого гарантирамъ?

Г. Занковъ: За Алкалай.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Това не е нито Исакъ, нито Жакъ Алкалай, за които говорите, това е съвсѣмъ другъ човѣкъ подъ името Алкалай, който съвсѣмъ не е този, когото Вие визирате. Тогова лично познавамъ, който не е крадецъ и нѣма да открадне. Да.

Г. Занковъ: Вие не като министъръ, а като адвокатъ се мѣсите тамъ. Вие друго нѣщо можете да ни кажете: безвъзмездно ли сторихте тая услуга или сте взели нѣщо?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Това може да каже само единъ безсрамникъ.
(Тропане отъ групата на либералитъ)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Азъ не съмъ Досевъ да получавамъ възнаграждение.

К. Досевъ: (Възразява нѣщо) (Голѣма глъчка)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Такъвъ видъ хора, като г. Занковъ, г. Досевъ, г. Калчевъ, тѣ трѣбва да ми искатъ...

К. Досевъ: Колко Ви платиха?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Кой смѣе да ме запита това?

К. Досевъ: Азъ питамъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. Досевъ! Вие знаете, че азъ, като министъръ, никому не правя услуга.

Г. Миневъ: Г. Досевъ! Ти да мълчишъ. Другъ може да приказва. За солъта и газъта ще се разправаме — има врѣме и за него.

К. Досевъ: А-а-а!

А. Коновъ: Чакайте да ви конфискуватъ печалбитъ отъ газъта, отъ всичко, че тогава се сърдете.

К. Досевъ: Ние ще ви ги дадемъ, бе.

А. Коновъ: Знамъ кждѣ ви боли — законътъ за конфискацията.

К. Досевъ: Тая работа е лесна — ще дѣлимъ.

А. Коновъ: Г. д-ръ Георгиевъ и Вие, г. Досевъ, скачате, защото конфискацията ви натиска.

Г. Миневъ: (Къмъ К. Досевъ) Разбойникъ съ разбойникъ, ти ще мълчишъ!
Да знаешъ ти, какво те чака още. Ти ще мълчишъ.

А. Коновъ: (Къмъ министъръ д-ръ П. Джидровъ) Не дѣйте внася законопроекта за конфискацията, за да не Ви се правятъ такива сцени.

Н. Калчевъ: (Къмъ министъръ д-ръ П. Джидровъ — възразява нѣщо)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля Ви се, г. Калчевъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ давамъ право на г. Гочо Димовъ отъ Пловдивъ, на г. Калчевъ отъ Русе и на г. Досевъ, да устроятъ каквито щатъ разслѣдвания — пълно право имъ давамъ.

А. Коновъ: Само за Калчевитъ работи да не се прави разслѣждане въ Русчукъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Този полицай, който е давалъ свѣдѣния, не съмъ го виждалъ и не го познавамъ. Той не е отъ моята партия, а кой знае отъ коя друга е. Азъ тия хора не познавамъ. Може да бжде братъ ми, може да бжде противникътъ ми, може да бжде който ще, азъ така ще постѣпя — това е една обикновена и дребна работа — азъ се считамъ задълженъ така да действувамъ. Ще ви посоча случаи, дѣто съмъ правилъ това. Азъ питамъ: Г-не, истина ли вие сте задържалъ стоката? — „Задържалъ съмъ я“ — Защо не сте я описалъ? Това не е ли моя работа? Ако има улики, ще постѣпите съгласно закона. Ако е контрабанда, ще я прѣдадете на дирекцията или нейнитъ органи, а не вие, полицайтъ, да я държите. Г-нъ полицайтъ казва: „Правимъ дознание, не вѣрвамъ да е крадена“. Направя се дознание, и дава стоката — стока, която е минала прѣзъ митницата — тукъ отговарямъ на васъ — наврѣмето при прѣнасянето отъ вѣнъ при Струмица нѣкждѣ — не знамъ точно кждѣ — съ заплащане на надлежното мито. Това и отъ наше и отъ ваше гледище не може да бжде контрабанда, затуй защото ние само съ такъвъ вносъ сме живѣли — вие го знаете много добръ — вноса търсимъ, стига да се плаща мито. Сега, ако тая вещь може да се продава съ спекулативна цѣль, съ голѣма цѣна, има друга отговорностъ — актъ, направете, прослѣдете, накажете. Въ такъвъ актъ и въ такава сждебна разправа нѣма да се намѣсвамъ за никого. Но ако моятъ роднина, ако моятъ приятель, ако моятъ неприятель ми прави оплакване: „Бе джанамъ, да се опишатъ тия стоки, защото не сме сигурни, дали отпослѣ ще се намѣрятъ въ участъка“, за престижа на участъка, това трѣбва да се изпълни. Азъ трѣбва да кажа на прокурора да нареди за това, мога и самъ да наредя. Азъ това ви казвамъ: това е моя работа.

Г. г. народни прѣдставители! Малко случаи ли могат да се явятъ? До мене дохожда едно обикновено писмо, което можеше лесно да изпадне и се изгуби. Оплаква ми се единъ господинъ, че го държатъ 16 дена въ арестъ безъ причина и азъ, който можехъ да дамъ нареждания, самъ веднага взимамъ телефона, ориентирамъ се самъ къдѣ е и намирамъ, че лежи въ единъ участъкъ. Защо? Никой не знае, и азъ не мога да зная, дали има нѣкаква причина. Ако нѣма постановление, ще го пустнете; тогава, по запитване на заинтересованитъ, прокурорътъ отива, установява се, че билъ задържанъ по нѣкаква устна заповѣдъ и го пуска.

Г. Димитровъ: 116 рудничари държите още въ затвора, безъ постановление.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Моля, недѣйте прѣкъсва. — Г. г. народни прѣдставители! Г. Досевъ има дързостъ да каже: „Колко получихте?“ Кажете ми, обвинете ме — кежки обвинението отъ Васъ да дойде — но, г-да, да ми отнемете правото да разпореждамъ азъ непосредствено, за да се изпълни закона — и г. Поповъ знае чл. 172 отъ углавното сѣдопроизводство — нѣма да ви позволя. Това ви заявявамъ тържествено, и сте длѣжни да ми вѣрвате. Касае се до сѣмѣния за крадена стока, била даже крадена отъ инженерски нѣкакъвъ магазинъ и, въ обясненията съ г. генералъ Добревски, той ми заяви: „Ние нѣмаме никакви такива стоки“. Азъ бѣхъ увѣренъ, азъ нѣма какво да си правя илюзии, посочиха ми хората документитъ за платено мито и слѣдъ всичко това казвамъ: изпълнете закона. Но да съмъ казалъ: дайте, пуснете стоката — такива разпореждания не само не съмъ далъ, но и нѣма да дамъ, г. г. народни прѣдставители.

Сега, какво билъ писалъ Владиславъ Ковачевъ въ „Воля“, какво билъ писалъ еди-кой-си....

Г. Занковъ: Какво говорятъ фактитъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: ... какво ще подозира г. Занковъ, какво ще подозиратъ господата, това е ваше право, защото въ България правото да безчестите го имате. (Рѣкоплѣскания отъ групитъ на блока. Възражения отъ либералнитъ групи)

Г. Занковъ: Вие имате това право.

Г. Серафимовъ: Вие навсѣкждѣ имате това право, и отъ министерската маса го вършите.

Д-ръ П. Динчевъ: Като на министъръ Ви заявявамъ, че Вие сте единъ мръсникъ. (Шумъ въ либералнитъ групи)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Продължително звѣни)

С. Дойчиновъ: (Къмъ министъръ д-ръ П. Джидровъ) Не можете да държите такъвъ езикъ!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Азъ се обръщамъ къмъ г. Досевъ, къмъ г. Калчевъ и къмъ Васъ, г. Дойчиновъ.

С. Дойчиновъ: Не можете да държите такъвъ езикъ!

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Какъвъ езикъ? А Вие можете да питате: „Колко пари сте взели?“ Това ви е позволено!

С. Дойчиновъ: Нѣмате право да хвърляте обида на цѣлата група.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Допускате ли Вие, г. Досевъ — ето азъ съмъ прѣдъ Васъ — че азъ съмъ взелъ пари?

К. Досевъ: Може и да не сте взели, обаче виждате, че има едно обвинение.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: И ако Вие не допускате, че азъ мога да взема пари, защо ми задавате този въпросъ?

С. Дойчиновъ: Вие можете да отговорите на този, който Ви е питалъ, но не можете да обиждате цѣло народно прѣдствителство.

К. Досевъ: Вие, който говорите за моралъ, защо създавате тая афера?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Това не е афера, а едно оплакване, което ще прѣдамъ и на сѣда, ако стане нужда. Така разбирамъ задачитъ си, г. Досевъ. И азъ Ви давамъ

пълно право да дирите по всички къшета, за да изнамерите нѣкой материялъ за моята заинтересованостъ.

Това е отговорътъ ми. Ако вие сте недоволни, то е друга работа.

С. Дойчиновъ: Вие отправихте една обида къмъ цѣла партия.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Не къмъ партията!

С. Дойчиновъ: Вие визирате цѣла партия. г. Джидровъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звѣни) Моля Ви се, г. Дойчиновъ.

С. Дойчиновъ: Не искамъ да Ви прѣсичамъ, но оттеглете обидата; не обиждайте всички.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Георги Занковъ.

Г. Занковъ: Г-да! Не на мене трѣбваше да даде отговоръ г. министъръ Даневъ, а сѣщо и г. министъръ Джидровъ. Г. министъръ Даневъ се опита да защити контрабандата, която г. министъръ Джидровъ съ разни адвокатски извѣртания иска да умаловажи. Стоката е била на търговеца Алкалай, който е клиентъ на г. министъръ Джидрова. Неговиятъ баджанахъ и сѣдружникъ Спасовъ отивалъ при министъръ Джидрова да ходатайствува да се освободи стоката. Министъръ Джидровъ нито е видѣлъ стоката, нито е можалъ да провѣри документитъ, каква е тази стока, а още повече, че приставътъ нито е провѣрилъ стоката, нито е ималъ право да провѣрва, какво е имало, защото стоката се взема и се повръща наново съ сѣщия воененъ автомобилъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Всичко това, което приказвашъ, е лъжа.

Г. Занковъ: Така че министъръ Джидровъ не е допустналъ нито на Военното министерство, нито на военнитъ власти да упражнятъ своя контролъ и да видятъ, какво се кара въ този воененъ автомобилъ, нито пъкъ е ималъ право да се мѣси въ работата на финансовитъ власти. И много справедливо, много умно му задава въпросъ неговиятъ приятелъ Ковачевъ, който го пита така: — то е зачеркнато отъ цензурата — (Чете) „По силата на кой законъ узурпирате правото на министра на войната, единствено въ случая компетентно лице, което можеше да се разпорежда съ въпросната контрабандирана стока...“

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Не съмъ узурпиралъ никакви права и не съмъ давалъ никакви разпореждания. Ако отъ това не Ви завира главата, кой Ви е кривъ?

Г. Занковъ: и то, слѣдъ като надлежната военно-сѣдебна власть произведе необходимото слѣдствие по случката, съ цѣлъ да се установи отговорността на виновнитъ въ случая лица?“

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Всички тѣ сж налице.

Г. Занковъ: „2. Съ прѣдаването на стоката на самия търговецъ, която съставлява вещественото доказателство на извършеното въ случая прѣстъпно дѣяние, не отнехте ли по този начинъ на военно-сѣдебната власть възможността да извърши служебния си длѣгъ?“

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Всичко е налице — разберете български — само да отидете да го видите, какво е.

Г. Занковъ: „3. Каква смисълъ може да има създадената анкетна комисия при Министерството на правосѣдието за изслѣждане случаетъ на незаконното обогатяване прѣзъ миналия режимъ, когато отъ висотата на положението, което заемате, Вие издавате заповѣдъ на полицейскитъ органи да освободятъ веднага контрабандираната стока на споменатия търговецъ?“

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Нищо подобно — точка! Какъ ще дамъ разпореждане: освободете контрабандата? Трѣбва да съмъ лудъ!

Г. Занковъ: Ето каква заповѣдъ сте далъ лично Вие по телефона:...

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Азъ знамъ, какво съмъ казалъ. Можете ли Вие да знаете повече отъ мене? Това е интересно!

Г. Занковъ: (Продължава да чете) „Азъ познавамъ лицето и за неговата честностъ довърне ще имате въ мене“. Срѣщу подобна декларация приставътъ е освободилъ стоката.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Не е истина, че съмъ давалъ такава заповѣдъ на пристава.

Г. Занковъ: (Продължава да чете) „4. Бихъ желалъ да зная безвъзмѣдна ли е услугата, която въ случая направихте на търговеца Алкалай, който отъ една година насамъ постоянно докарвалъ отъ Дупница до тукъ контрабандирани стоки чрезъ посредството на споменатия майоръ Секеларовъ, а братътъ на търговеца Алкалай, войникъ-авиаторъ Жакъ Алкалай, прѣзъ врѣме на войната постоянно е сновѣлъ по търговия между София и Берлинъ, дѣто и сега се намира?“

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Това лице нарочно е турено, защото нѣма нищо общо съ този човѣкъ, съ авиатора Жакъ и другъ; той е свършено другъ човѣкъ. Това лице, за което азъ приказвамъ, се казва Хаймъ. Нарочно туряте компрометирани хора, за да можете да влѣзете въ една афера, но това нѣма да ви се удаде. Азъ ви заявявамъ категорично, че това лице нѣма нищо общо съ Исакъ Алкалай и неговия братъ Жакъ.

Г. Занковъ: Не е важно името.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: А, не е важно ли?

Г. Занковъ: Важенъ е случаятъ. Азъ нѣмамъ врѣме да ви прочета и туй, което вашата цензура тукъ е зачеркнула, за да видите, какъвъ позоръ вършите и какъвъ адвокатъ, и съ какъвъ моралъ, и съ каква етика сте Вие.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. Занковъ! Когато е писано това нѣщо, мене ме питаха, да се допусне ли то, и азъ казахъ, че нѣмамъ нищо противъ да се допусне всичко противъ мене. Недѣйте ми туря въ тежестъ това.

Г. Занковъ: Г. Ковачевъ не е нѣкакъвъ си офицеръ, а заема служебно положение въ нашата армия, Вашъ личенъ приятелъ е и го знаете и никой не може да има и сѣнка отъ съмнѣние, никой не може да подозира, че Вашъ приятелъ може да Ви хвърля такива мръсни клевети.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Щомъ е писано въ в „Воля“, вече може да се подозира.

Г. Занковъ: По втората контрабанда, по която г. министъръ Даневъ тоже нищо не отговори, въпрѣки че тая контрабанда е отъ 3-4 мѣсеца насамъ изнесена прѣдъ обществото и има цѣла литература по нея писана, се показва, че министъръ Даневъ и тукъ, по тази точка, закриля контрабандиститѣ и иска да умаловажи всичкитѣ тия работи.

Трето, ако Вие бѣхте внимавали и ако можехте да освобождавате подобни стоки, защо не освобождавате и стокитѣ, които по силата на законитѣ и правилника на дирекцията и на Централата за девизитѣ не сж контрабандирани, били сж обложени съ мито, а пѣкъ и до днесъ лежатъ било въ магазинитѣ на районнитѣ комитети, било въ митницитѣ? На маса търговци нещастници, които сж попаднали подъ тия мѣрки и които нѣматъ закрилникъ министъръ, стокитѣ имъ и до днесъ стоятъ така и капиталитѣ имъ лежатъ. Това сж бѣдняци, които слѣдъ войната, като се освободиха като войници, рекоха и тѣ по нѣкоя пара да спечелятъ и, понеже не могатъ да платятъ на голѣмитѣ мѣста, тѣхнитѣ стоки стоятъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Азъ бихъ желалъ да кажете това, почтений господине, вѣнъ, а не тукъ, та да се ползвате отъ Вашата неприкосновеностъ.

Г. Занковъ: Ще го кажемъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Да, да, бихъ желалъ, да го кажете. Какъ не Ви е срамъ да го казвате тукъ! Вие самъ го не вѣрвате, г. Занковъ!

Г. Занковъ: Цензурата запрѣщава да го кажемъ вѣнъ. Хората го изнасятъ и го казватъ, но Вие го заличавате.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Вие сте убѣдени, че това не е истина!

Г. Занковъ: Вие го заличавате, като министъръ на правосъдието. Дайте подъ сѣдъ Ковачева, дайте подъ сѣдъ всички тия, които инсинуиратъ противъ Васъ, а не тукъ съ адвокатски извѣртания и съ пѣчене да се оправдавате

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г. Занковъ! Свършвайте, защото врѣмето мина.

Г. Занковъ: Въ всѣки случай, азъ отъ отговора на г. министъръ Даневъ не съмъ доволенъ. Обръщамъ питането въ запитване и моля още сега Камарата да го постави на дневенъ редъ. Нека се гласува поставянето на дневенъ редъ на тази интерпелация.

Х. Кабакчиевъ: Поддържате цензурата, защото тя прикрива вашитѣ мръсни дѣла. Това е ясно.

С. Петковъ: Г. прѣдседателю! Отъ два мѣсеца имамъ депозирано едно питане къмъ г. министра на войната. Искамъ да ми се отговори.

Х. Кабакчиевъ: Вие разгонихте съ кавалерия нашето събрание въ Сливенъ, защото нашитѣ другари щѣха да разкриятъ тамъ вашитѣ контрабанди, контрабандитѣ на директора на прѣхраната Стефанъ Стефановъ, въ когото намѣриха 4 хиляди килограма брашно, скрито въ неговата фабрика. Когато прѣстѣпленията на вашитѣ хора се разкриватъ, вие пращате кавалерия и пѣхота да разстрѣлватъ българскитѣ граждани. Узурпатори и прѣстѣпници! Българскиятъ народъ ще иска смѣтка за тия ваши дѣла.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Силно звѣни)

Х. Кабакчиевъ: Вашата маска е смѣкната.

Министъръ Н. Мушановъ: Каква жалка фигура сте!

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Понеже г. Занковъ обръща питането си въ запитване, това запитване ще бѣде сложено на дневенъ редъ утрѣ, день, който е опрѣдѣленъ за запитвания.

П. Пешевъ: Искамъ думата по единъ въпросъ за честъ.

Х. Кабакчиевъ: Вие въ Русе разстрѣляхте гражданитѣ, и въ Сливенъ сега ги разстрѣлвате.

Министъръ Н. Мушановъ: Стига, срамота е!

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звѣни)

Министъръ Н. Мушановъ: Вие, 100 души, искате да тероризирате народа, както тукъ тероризирате Събранието. Малко срамъ, човѣкъ сте!

Т. Лукановъ: 9 хиляди сливенски граждани щѣха да разкриятъ контрабандитѣ на вашия директоръ на прѣхраната. Това ли е тероръ?

Министъръ Н. Мушановъ: Правите глупава аларма. Прѣдседателството трѣбва да знае да Ви постави на мѣстото. Какви сж тия вилнѣния. Г. прѣдседателю! Нѣмате ли власть, като прѣдседателъ, да прѣустановите това вилнѣние въ Камарата?

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г. Кабакчиевъ! Вие знаете, че утрѣ е опрѣдѣленъ деньтъ за разискване на интерпелациитѣ.

Х. Кабакчиевъ: Вашата съвѣсть не е спокойна; върху вашата съвѣсть лежи кръвта на 50 работника, които вие съсѣкохте.

Министъръ Н. Мушановъ: Моята съвѣсть е спокойна. Не е чиста вашата съвѣсть, защото вие сте отговорни за тия жертви.

Х. Кабакчиевъ: (Възражава нѣщо)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звѣни) Г. Кабакчиевъ! Правя Ви бѣлѣжка и Ви моля да замлъкнете. Вие знаете, че утрѣ е опрѣдѣленъ день за разискване на тия работи. Потърпете до утрѣ.

Има думата г. Петъръ Пешевъ.

П. Пешевъ: Г. г. народни прѣдставители! Г. министърътъ на правосъдието въ разправията си съ ония, които го прѣкъсваха,...

С. Омарчевски: И ние искаме да говоримъ. Въ правилника е казано, че личнитѣ обяснения се даватъ въ края на засѣданието.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Не е вѣрно.

П. Пешевъ: Въ тая разпрѣя, въ която нѣкои разгорещени хора взеха участие, г. министърътъ на правосъдието си позволи да оскърби голѣма частъ отъ Народното събрание. Той трѣбва да си оттегли думитѣ или да му се направи бѣлѣжка за туй оскърбление. Ние, една голѣма частъ отъ прѣдставителитѣ на българския народъ, не можемъ да приемемъ туй оскърбление, което г. министърътъ на правосъдието ни хвърли, да ни нарича безчестни. Той трѣбва да си оттегли думата или неговото положение е невъзможно тукъ. Ние не можемъ да търпимъ тукъ да бѣдемъ оскърбявани и безчестени по такъвъ начинъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ съжалявамъ, че г. Пешевъ не е обърналъ внимание на моитѣ обяснителни думи. Азъ допускамъ, че не е обърналъ внимание, защото имаше прѣрекания между г. Динчева и мене.

Д-ръ П. Динчевъ: Това бѣше по поводъ Вашитѣ оскърбителни думи.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: То бѣше тъкмо по поводъ на тия изрази, на които г. Пешевъ обръща внимание. Тия изрази не бѣха точно такива, но приблизително нѣщо подобно се каза. Г. г. народни прѣдставители! Въ разправията съ г. Динчева, той каза думи, които азъ не можахъ да чуя. Азъ не се оплаквамъ, че ми нанисате обида, но азъ не можахъ да чуя и питахъ да ми се обясни. Въ тая разпрѣя г. Пешевъ може да не е разбралъ, но азъ разбрахъ, че той ме псува, като че-ли съмъ оскърбилъ цѣла маса народни прѣдставители.

С. Дойчиновъ: Разбира се, тъй е.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Моитѣ упрѣци бѣха къмъ лицата, които правѣха апострофи и изрично ги поменахъ: това бѣше г. Досевъ, това бѣше г. Калчевъ, това бѣше г. Гочо Димовъ. Понеже тѣ едновременно ме апострофираха, азъ казахъ: „Нека отъ васъ ми дойде това обвинение, което ми хвърляте“. Азъ не разбирамъ, че тия думи сж отправени къмъ г. Пешева, който мълчеше, или къмъ г. Бакалова, или къмъ г. Тончева, които не чухъ да възразяватъ. Тогава азъ питамъ: какъ можете да поемете това върху себе си? Г. г. народни прѣдставители! Отгласътъ, който дадохъ на упрѣка, се отнася къмъ ония, съ които имахъ разпрѣя и които не прѣставаха да ме апострофиратъ.

Ж. Бакаловъ: Въ всѣки случай, дръзка дума казахте.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Азъ чухъ по-дръзки думи. — Когато г. Досевъ ми каза: „Колко Ви е платено?“ азъ го запитахъ: вѣрвате ли, че ми е платено? Той отговори: „Не вѣрвамъ“. — Тогава, защо казвате това? Очевидно, за да направите ефектъ. Това е по-голѣмо оскърбление.

Г. г. народни прѣдставители! Това сж обясненията, които азъ давамъ, а именно, че не съмъ визиралъ нѣкакво болшинство или грамадна маса отъ народното прѣдставителство, а съмъ възразилъ на оскърбителнитѣ думи и изрази на нѣкои народни прѣдставители. Нападатъ ме и азъ съмъ отбѣлсналъ нападението.

Г. Димовъ: Г. г. народни прѣдставители! Понеже отъ обясненията, които дава г. министъръ Джидровъ,...

Нѣкой отъ земледѣлската група: Кой му дава думата?

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Г. Димовъ! (Тропане отъ земледѣлската група)

Г. Димовъ: Азъ не съмъ контрабандистъ. Какъ смѣте да ме оскърбявате така?

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има правилникъ, който нарежда работитѣ на Събранието. (Шумъ) Чувайте, какво ви казвамъ. Ако г. министъръ Джидровъ

бѣше оскърбилъ една група отъ Народното събрание, азъ щѣхъ да взема мѣрки.

Н. Калчевъ: Азъ искамъ анкета.

Г. Димовъ: Ако Вие зачитате правилника, Вие трѣбва да ми дадете възможность да си запазя честъта

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Не мога да Ви дамъ възможность, защото правилникътъ не Ви я дава. Оскърбления между министри и народни прѣдставители се рѣшаватъ помежду имъ. Не може да се занимава Народното събрание съ това и прѣдседателството не взема участие. Когато министъръ или народенъ прѣдставител оскърби група народни прѣдставители, тогава прѣдседателството се намѣсва, но когато се оскърбятъ помежду си, тѣ сж въпроси, които се рѣшаватъ вънъ отъ Събранието.

Г. Димовъ: Азъ не съмъ вършилъ такива мръсни работи. (Тропане отъ земледѣлската група)

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Силно звъни) Понеже отъ обясненията, които даде г. министъръ Джидровъ, се установява, че той не е ималъ желание да обиди една партия или една парламентарна група отъ Народното събрание, то прѣдседателството смѣта инцидента за изчерпанъ и минаваме къмъ дневния редъ.

Г. Димовъ: Честъта е най-важното нѣщо за единъ човекъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Азъ нѣма защо да Ви наричамъ безчестни. Азъ помня, че отхвърлихъ това, което се хвърли върху мене.

А. Радоловъ: Дневенъ редъ има ли?

Г. Занковъ: Да се прочете питането ми, което обръщамъ въ интерпелация, и искамъ още въ сегашното засѣдание да се гласува да се тури на дневенъ редъ.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Става два часа откакъ се занимаваме съ Вашето питане. Нѣма да го прочита.

Г. Занковъ: Вие сте длъженъ да направите това.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Галено дете, джанъмъ. Азъ съобщихъ на Народното събрание, че питането на г. Занковъ се обръща на запитване, понеже не е доволенъ отъ отговора на министъра, и това запитване утрѣ ще се постави на дневенъ редъ. Какво желаете още?

Г. Занковъ: Да се гласува.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Не може да се гласува.

Прѣминаваме къмъ дневния редъ.

На първо мѣсто е: трето четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за гербовия налогъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ д-ръ В. Черневъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение и допълнение на закона за гербовия налогъ.

§ 1. Размѣрътъ на простия и съразмѣренъ гербовъ налогъ за всички видове книжа и документи, подлежащи на обгербване, се удвоява, като базата за прѣсмѣтането на налога си остава същата. Освѣнъ въ случая, прѣвиденъ въ забѣлѣжката къмъ § 4 на настоящия законъ.

§ 2. Членъ 5 се измѣня така:

Клоноветъ и агентуритѣ на Българската народна банка пролаватъ гербовитѣ марки и хартии на частни лица или учрѣждения въ брой, като имъ даватъ отстъпка 3%, когато купуватъ за сто и повече лева наведнажъ. На държавнитѣ учрѣждения и на Българскитѣ народна и земледѣлска банки гербовитѣ марки се отпущатъ въ почекъ по реда, установенъ за това отъ министъра на финанситѣ.

§ 3. Къмъ чл. 16 се прибавятъ слѣднитѣ двѣ алинеи: Считатъ се за реклами отъ частенъ интересъ и се обгербватъ като такива и притуркитѣ на вѣстници, съдѣжащи само рекламни извѣстия, както и обявленията, програмитѣ и пр. за прѣдставления, концерти и др. такива,

когато само частъ отъ приходитѣ се употрѣбѣва за благотворителна цѣль.

Гербовиятъ налогъ за рекламитѣ, които сѣ приготвени не на хартия, а на тенекия, стѣкло и др. такива, се събира отъ финансовитѣ управления въз основа на два еднообразни екземпляра декларация, съ която заинтересованитѣ лица съобщаватъ за броя на рекламитѣ отъ този видъ, за мѣстото, дѣто сѣ поставени или ще се поставятъ и за съдържанието имъ. Слѣдуюмѣтъ гербови марки се залѣпятъ върху едина екземпляръ отъ декларацията и се унищожаватъ съ печата на финансовото управление, а другиятъ екземпляръ, съ бѣлѣжка за количеството на събрания гербовъ налогъ, се връща на подателя.

§ 4. Въ чл. 17, т. 3, чл. 18, т. 7, чл. 20, т. 36 и чл. 21, т. 29 думитѣ „и др. такива“ се замѣняватъ съ думитѣ: „и всѣкакви писма, които служатъ за такива“, а думитѣ „отъ когото и да било“ се замѣняватъ съ думитѣ „отъ частни лица, дружества и банки — частни, обществени и държавни, както и отъ учрѣжденията“.

Забѣлѣжка. За безсрочнитѣ влогове по текущи смѣтки, както и за тия по спестовни книжки гербовиятъ налогъ се събира въ слѣдния размѣръ: за суми отъ 100 — 1.000 л. — 40 ст., за суми отъ 1.000 до 10.000 л. — 1 л., за суми по-големи отъ 10.000 л. — 2 л.

Влогове отъ този видъ по-малки отъ 100 л. се освобождаватъ отъ гербовъ налогъ.

Унищожението на гербовитѣ марки за влоговетѣ по спестовни книжки става съ написване върху маркитѣ бѣлѣжката за внасянето на сумата.

§ 5. Слѣдъ точка 1 на чл. 19, се прибавя слѣдната нова точка:

2. Заявлѣния, подавани до всички спестовни каси, частни банки и дружества за искане спестовни книжки — първи или въ замѣна на изгубени или попълнени, както и тия, съ които вложителитѣ на сумитѣ молятъ да се промѣнятъ адреситѣ на спестовнитѣ книжки било на тѣхно ново фамилно име, било въ полза на тѣхни близки сродници — съпругъ, съпруга, дѣца, както и молбитѣ за същата цѣль подавани отъ наследниците на починали вложители, ако по специалнитѣ наредби се допуца наследниците да се ползватъ съ книжкитѣ на наследодателитѣ.

Забѣлѣжка. Гербовитѣ марки за книжки, издадени по устно искане, се залѣпятъ върху началната страница на книжката и унищожаватъ съ печата на учрѣдението, което я е издало.

§ 6. Точки 2—4 на сѣщия членъ ставатъ точки 3—5, точка 13 на чл. 20 се отмѣнява, а точки 14 — 49 ставатъ 13—48.

§ 7. Точка 40, по новата нумеровка 39, на чл. 20 се измѣня така:

39. Свидѣтелства или удостовѣрения, издавани на ученици или ученички за свършенъ прогимназияленъ курсъ, за недовършенъ зрѣлостенъ изпитъ и за напуцане училището.

§ 8. Точка 47 на сѣщия членъ, по новата нумеровка 46, се измѣня така:

46. Товарителници (коносаменти, полици ди карико и фрахтове), включително и тия за прѣвозъ на държавни пратки отъ частни дружества, компании и пр.

Забѣлѣжка. Гербовиятъ налогъ за прѣвозъ на държавни пратки, за които се плащатъ прѣвозни такси повече отъ 200 л., се плаща отъ прѣвозвача. Ако такситѣ сѣ до 200 л., товарителницитѣ за държавни пратки се освобождаватъ отъ гербовъ налогъ по чл. 42, т. 137 отъ настоящия законъ.

§ 9. Къмъ чл. 21, т. 25, се прибавя слѣдната:

Забѣлѣжка. За иностраннитѣ декорации, непрѣвидени въ настоящия законъ, Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията изработва сравнителна таблица за причисляването имъ къмъ прѣдвиденитѣ въ закона.

Позволителнитѣ за правососене иностранны декорации, дадени за отличие прѣзъ врѣме на война, не подлежатъ на обгербване.

§ 10. Къмъ точка 1 на чл. 33 се прибавя слѣдната:

Забѣлѣжка. Гербовиятъ налогъ за разпискитѣ и квитанцитѣ, които се издаватъ отъ закупачитѣ на общинскитѣ и окръжнитѣ данъци, такси и берии, се плаща отъ закупачитѣ безъ право да се минава въ тежестъ на данъкоплатцитѣ.

§ 11. Въ края на послѣдната алинея на чл. 40 се прибавятъ думитѣ: „По сѣщия начинъ се постѣпва и когато стойността на прѣдприятието първоначално е била опрѣдѣлена, но впоследствие, при изпълнението му, е станало увеличение на работитѣ — гербовиятъ налогъ се събира и върху увеличението. Таквъ се събира и при мѣлчали-

вото продължение на наемнитѣ срокове, когато не се сключва особенъ договоръ“.

§ 12. Точка 45 на чл. 42 се измѣня така:

45. Заявлѣния, подавани до спестовни каси за изтегляване суми по спестовни книжки.

§ 13. Точка 75 на сѣщия членъ се измѣня така:

75. Книжки спестовни, издавани отъ телеграфо-пощенскитѣ станции и вписанитѣ въ тия книжа влогове и изплащания.

§ 14. Въ чл. 45, буква а, слѣдъ думатъ „асюрето“ се прибавятъ думитѣ: „Заглавната дума на документа не се смѣта за частъ отъ съдържанието му. Документи или рода на изброенитѣ въ тази буква, съставени или издадени прѣди 21 ноемврий 1914 г., гербовитѣ марки върху които сѣ унищожени съ заглавната дума, ще се приематъ за редовно обгербвани, стига гербовиятъ налогъ да е събранъ въ прѣдвидения отъ закона размѣръ и въобще да не е извършено друго нарушение на закона“.

§ 15. Въ края на чл. 75 се прибавя слѣдната нова алинея:

При дѣйствието на специаленъ законъ за отсрочка (мораториумъ) по случай на война, давностнитѣ срокове, прѣдвидени въ настоящия законъ за констатиране нарушения и прѣслѣждане нарушителитѣ, не текатъ прѣзъ всичкото врѣме, докато е въ сила законътъ за отсрочката.

§ 16. Настоящиятъ законъ влиза въ сила 15-дни слѣдъ обнародването му въ „Държавенъ вѣстникъ“, съ изключение на нареждането му, съдържащо се въ § 15, което се смѣта въ сила отъ деня на обнародването на закона за отсрочката.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ прочетения законопроектъ, моля, да си вдигнатъ рѣката. Болшинство.

Слѣдующиятъ пунктъ отъ дневния редъ е: трето четене законопроекта за измѣнение на закона за статистическото право.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ д-ръ В. Черневъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение на закона за статистическото право.

Чл. 1 отъ закона за статистическото право се измѣня така:

Отъ вноснитѣ, износнитѣ, врѣменно вноснитѣ, врѣменно износнитѣ, новоизноснитѣ и транзитнитѣ стоки се събира въ приходъ на държавното съкровище една такса, подъ наименование „статистическо право“, въ слѣдния размѣръ:

- а) 1 л. на глава едъръ добитѣкъ;
- б) 50 ст. на глава дребенъ добитѣкъ;
- в) 5 ст. на глава домашни и други живи птици;
- г) 50 л. за всѣка моторна кола (автомобили, камиони и др. подобни), моторна лодка и за всѣки трамваенъ или желѣзнопѣтенъ вагонъ, съ изключение на ония, внасяни отъ държавата;
- д) 10 л. за всѣка обикновена, пѣтнишка или товарна кола, а 20 л. за всѣка луксозна кола;
- е) 2 л. за всѣки велосипедъ безъ моторъ, а 5 л. за всѣки таквъ съ моторъ;
- ж) 10 л. за всѣко пиано, пианино, оркестрионъ и органъ;
- з) 20 ст. за всѣки пощенски колетъ или посылка, съ изключение на ония, за които се говори въ чл. 88 отъ закона за митницитѣ, и ония, които не могатъ да се облагатъ съ други, освѣнъ съ прѣдвиденитѣ въ международнитѣ договори на пощата такси и по 50 ст. за всѣки други непощенски колетъ;
- и) 50 ст. за всѣки 100 и частъ отъ 100 кгр. бруто течности, налѣти въ варели;
- к) 5 л. за всѣки 1.000 и частъ отъ 1.000 кгр. отъ дѣйствителното нето тегло на всички течности, налѣти въ вагони-цистерни или кораби-резервоари;
- л) 3 л. за всѣки 1.000 и частъ отъ 1.000 кгр. бруто насипана стѣклария, емайлирани, фаянсови и порцеланови издѣлия;
- м) 1 л. за всѣки 1.000 и частъ отъ 1.000 кгр. бруто всѣкакви други насипани стоки.

Забѣлѣжка 1. Прѣдмети, пристигащи на връзки отъ по нѣколко парчета, привързани съ каквато и да било обвързка, безъ амбалажъ, като желѣзо на прѣти, лама-рина, бѣло тенеке, трѣби, чукове, бодлива тель на кръстовища, подкови за добитѣкъ и за обуца, чугунени плочи, дѣски за сандѣци, дървенъ строителенъ и горивенъ материалъ и др. подобни; плугове, ралници, трупици, земле-

дѣлчески машини, камени и дървени вѣглища, даже въ чували и др. подобни, се облагатъ съ статистическо право по буква „м.“

Забѣлѣжка 2. Празнитѣ амбалажни сѣдове, като бѣчви, тенекии, кафези, сандѣци, човали и др. подобни, при врѣмения вносъ, врѣмения износъ, както и при износа, се облагатъ съ статистическо право по буква „м.“

Забѣлѣжка 3. По сѣщата буква се облагатъ съ статистическо право при износа, макаръ и амбалирани въ човали и др. обврѣзки, слѣднитѣ стоки: зърнени храни, брашно, фуражъ, ярма, трици, плодове и др. земледѣлчески и градинарски произведения и отпадѣци отъ тѣхъ; кости, копита и други сурови животински произведения и отпадѣци; смрадлика, паламудъ и др. подобни.

Сѣщитѣ стоки при вноса имъ, ако сѣ амбалирани, се облагатъ по буква „з.“

Чл. 2 отъ сѣщия законъ се измѣня и допълня така:

Статистическото право се събира отъ митницитѣ въ златна монета или, съгласно закона за изплащане митата, акциза и разнитѣ берии и такси, въ банкноти отъ 19 ноември 1918 г.

Чл. 3. Настоящиятъ законъ влиза въ сила на петнадесетия день слѣдъ обнародването му въ „Държавенъ вѣстникъ“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приеми прочетения законопроектъ, моля, да си вдигнатъ рѣката. Болшинство.

Слѣдующиятъ пунктъ отъ дневния редъ е: трето четене на законопроекта за измѣнение закона за прибавяне статии 34-а и 998-а къмъ военно-сѣдебния законъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ д-ръ В. Черневъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за прибавяне статии 34-а и 998-а къмъ военно-сѣдебния законъ.

„Ст. 34-а. Когато подсѣдимиятъ е генералъ, прѣседателъ и членове на военния сѣдъ могатъ да бѣдятъ и генерали, по-младши по чинъ и длѣжностъ отъ подсѣдимия.

„Когато подсѣдимиятъ е въ по-горенъ чинъ отъ постоянния прѣседателъ, послѣдниятъ засѣдава като членъ на сѣда, независимо отъ чина на подсѣдимия.

„Ст. 998-а. Когато подсѣдимиятъ е генералъ, прѣседателъ и членове на военно-полевия сѣдъ могатъ да бѣдятъ и генерали, по-младши по чинъ и длѣжностъ отъ подсѣдимия.“

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приеми на трето четене прочетения законопроектъ, моля, да си вдигнатъ рѣката. Болшинство.

Слѣдва на първо четене законопроектътъ за признаване права на индустриална концесия за минерални масла и тѣхнитѣ деривати отъ нафтошисти на Алфредъ Халидей Джаксонъ и Чарлзъ Търнеръ. Понеже надлежниятъ министъръ отсъствува, ще оставимъ разглеждането му за слѣдующето засѣдание.

Слѣдва на първо четене законопроектътъ за врѣменията наредба къмъ чл. 146 отъ наказателния законъ. Сѣщо и по този законопроектъ надлежниятъ министъръ отсъствува.

Понеже г. министърътъ на вѣтрѣшнитѣ работи ми съобщава, че г. г. министритѣ трѣбва да отидатъ сега на засѣдание, вдигамъ засѣданието.

Слѣдующето засѣдание, съгласно рѣшението ни, ще бѣде утрѣ съ дневенъ редъ: отговоръ отъ г. г. министритѣ на запитванията на г. г. народнитѣ прѣдставители (Вдигнато въ 5 ч. 35 м. слѣдъ пладне)

Подпрѣседателъ: Д-ръ И. МОМЧИЛОВЪ

Секретаръ: Д-ръ В. ЧЕРНЕВЪ

Началникъ на Стенографското бюро: В. ИВ. ВАСИЛИЕВЪ